

Samuel I:17

Congregantēs autem Philisthiim agmina sua in praelium, convēnerunt in Sochō Iūdae: et castramētātī sunt inter Sochō et Azēcā in finibus Dommim. Porrō Saūl et filiī Isrāēl congregātī vēnerunt in Vallem Terebinthī, et dīrēxērunt aciem ad pugnandum contrā Philisthiim. Et Philisthiim stābant super montem ex parte hāc, et Isrāēl stābat suprā montem ex alterā parte: vallisque erat inter eōs.

Et ēgressus est vir spurius dē castrīs Philisthinōrum nōmine Goliath, dē Geth, altitudinis sex cubitōrum et palmī: et cassis aerea super caput eius, et lōrīca squāmāta induēbātur. Porrō pondus lōrīcae eius, quīnque mīllia siclōrum āeris erat: et ocreās aereās habēbat in crūribus: et clypeus aereus tegēbat humerōs eius. Hastīle autem hastae eius erat quasi *līciātōrium texentium*: ipsum autem ferrum hastae eius sexcentōs siclōs habēbat ferrī: et armiger eius antecēdēbat eum. Stānsque clāmābat adversum phalangās Isrāēl, et dīcēbat eīs: "Quārē vēnistis parātī ad praelium? Numquid ego nōn sum Philisthaeus, et vōs servī Saūl? Ēligite ex vōbīs virum, et dēscendat ad singulāre certāmen. Sī quīverit pugnāre mēcum, et percusserit mē, erimus vōbīs servī: sī autem ego praevaluerō, et percusserō eum, vōs servī eritis, et serviētis nōbīs."

Et aiēbat Philisthaeus: "Ego exprobrāvī agminibus Isrāēl hodiē: datē mihi virum, et ineat mēcum singulāre certāmen."

Audiēns autem Saūl, et omnēs Isrāēlītae, sermōnēs Philisthaēi huiuscemodī, stupēbant, et metuēbant nimis.

Dāvīd autem erat filiū virī Ephrathāēi, dē quō suprā dictum est, dē Bethlehem Iūda, cui nōmen erat Isāi, quī habēbat octo filiōs, et erat vir in diēbus Saūl senex, et grandaevus inter virōs. Abiērunt autem trēs filiī eius maiōrēs post Saūl in praelium: et nōmina trium filiōrum eius, quī perrēxērunt ad bellum, Eliab p̄mōgenitus, et secundus Abinadab, tertiusque Samma. Dāvīd autem erat minimus. Tribus ergō maiōribus secūtīs Saūlem, abiit Dāvīd, et reversus est ā Saūl, ut pāsceret gregem patris suī in Bethlehem.

Prōcēdēbat vērō Philisthaeus māne et vespere, et stābat quadrāgintā diēbus.

Dīxit autem Isāi ad Dāvīd filium suum: "Accipe frātribus tuīs ephī polentae, et decem pānēs istōs, et curre in castra ad frātrēs tuōs, et decem fōrmellās cāseī hās dēferēs ad tribūnum: et frātrēs tuōs vīsītābis, sī rēctē agant: et cum quibus ōrdinātī sunt, disce."

Saūl autem, et illī, et omnēs filiī Isrāēl, in Valle terebinthī pugnābant adversum Philisthiim.

castramētārī: ponere castra

spurius/a/um: qui non justis nuptiis est procreatus, illegitimus

cubitum, -ī: mensura a flexu cubiti ad summitatem medii digiti

cassis, cassidis (f): armatura capitis, ut galea

hastīle, -is (n): lignum hastae

phalanga, -ae (f): densum militum agmen; phalanx.

quīverit < queō, quīre, quivi, quitus = posse

praevalēre: plus valēre, plus posse, melior esse

exprobrāre: vitium imputare

grandaevus/a/um: qui est grandis aevi, seu provectoris aetatis

pāscere: pabulum dare, cibum praebere, ad pabulum ducere

ep̄hī (n, indelc): Hebraeorum mensuram

polenta, -ae (f): cibus vilissimus ex farinā tostā

terebinthus, -ī (f)

Surrēxit itaque Dāvīd manē, et commendāvit gregem cūstōdī: et onustus abiit, sicut praecēperat eī Isāi. Et venit ad locum Magala, et ad exercitum, quī ēgressus ad pugnam vōciferātus erat in certāmine. Dīrēxerat enim aciem Isrāēl, sed et Philisthiim ex adversō fuerant praeparātī. Dērelinquēns ergō Dāvīd vāsa quae attulerat, sub manū cūstōdis ad sarcinās, cucurrit ad locum certāminis, et interrogābat sī omnia rēctē agerentur ergā frātrēs suōs.

Cumque adhūc ille loquerētur eīs, appāruit vir ille spurius ascendēns, Goliath nōmine Philisthaeus, dē Geth, dē castrīs Philisthinōrum: et loquente eō haec eadem verba audīvit Dāvīd. Omnēs autem Isrāēlītae, cum vīdissent virum, fūgērunt ā faciē eius, timentēs eum valdē. Et dīxit ūnus quispiam dē Isrāēl: "Num vīdistis virum hunc, quī ascendit? ad exprobrandum enim Israeli ascendit. Virum ergō, quī percusserit eum, dītābit rēx dīvitiīs magnīs, et filiam suam dabit eī, et domum patris eius faciet absque tribūtō in Isrāēl."

Et ait Dāvīd ad virōs, quī stābant sēcum, dīcēns: "Quid dabitur virō, quī percusserit Philisthaeum hunc, et tulerit opprobrium dē Isrāēl? quis enim est hic Philisthaeus incircumcīsus, quī exprobrāvit aciēs Deī vīventis?"

Referēbat autem eī populus eumdem sermōnem, dīcēns: "Haec dabuntur virō, quī percusserit eum."

Quod cum audīisset Eliab frāter eius maior, loquente eō cum aliīs, irātus est contrā Dāvīd, et ait: "Quārē vēnistī, et quārē dērelīquistī pauculās ovēs illās in dēsertō? Ego nōvī superbiam tuam, et nēquitiam cordis tuī: quia ut vidērēs praelium, dēscendistī."

Et dīxit Dāvīd: "Quid fēcī? numquid nōn verbum est?"

Et dēclīnāvit paululum ab eō ad alium: dīxitque eumdem sermōnem. Et respondit eī populus verbum sicut prius.

Audīta sunt autem verba, quae locūtus est Dāvīd, et annūtiāta in cōspectū Saūl. Ad quem cum fuisset adductus, locūtus est eī: "Nōn concidat cor cuiusquam in eō: ego servus tuus vādam, et pugnābō adversus Philisthaeum."

Et ait Saūl ad Dāvīd: "Nōn valēs resistere Philisthaeō istī nec pugnāre adversus eum: quia puer es, hīc autem vir bellātor est ab adolēscentiā suā. "

Dīxitque Dāvīd ad Saūl: "Pāscēbat servus tuus patris suī gregem, et veniēbat leō, vel ursus, et tollēbat arietem dē mediō gregis: et persequēbar eōs, et percutiēbam, ēruēbamque dē ōre eōrum: et illī cōsurgēbant adversum mē, et apprehendēbam mentum eōrum, et suffōcābam, interficiēbamque eōs. Nam et

commendāre: rem aut personam aliquam in alterius manus tradere

onustus/a/um: onus habens impositum, oneratus
vōciferātus/a/um < **vox** + **fer**: vehementer exclamans

sub manū: in manū; in potestate

sarcīna, -ae (f): quiddid pro se quisque portat miles
cūstōs ad sarcinās: homo qui sarcinās custodivit

"haec eadem verba" de certamine singulari quae supra dixit Goliath

quispiam: aliquis, quidam

tribūtum, -ī: pecunia, quae solvitur aerario aut fisco, vectigal

concidere < **cum**+**cadere**: deficere; cadere

valēre: vires habēre, posse

bellātor, bellatōris(m): qui bello est aptus, bellicosus, pugnax

ēruere: effodere, extrahere,

mentum, -ī (n): pars faciēi unde barba nascitur

leōnem et ursum interfēcī ego servus tuus: erit igitur et Philisthaeus hic incircumcīsus, quasi ūnus ex eīs. Nunc vādam, et auferam opprobrium populī: quoniam quis est iste Philisthaeus incircumcīsus, quī ausus est maledīcere exercitū Deī vīventis?"

Et ait Dāvīd: "Dominus quī ēripuit mē dē manū leōnis, et dē manū ursī, ipse mē liberābit dē manū Philisthaēi huius."

Dīxit autem Saūl ad Dāvīd: "Vāde, et Dominus tēcum sit."

Et induit Saūl Dāvīd vestīmentīs suīs, et imposuit galeam aeream super caput eius, et vestīvit eum lōrīca. Accīctus ergō Dāvīd gladiō eius super vestem suam, coepit tentāre sī armātus posset incēdere: nōn enim habēbat cōsuētūdinem. Dīxitque Dāvīd ad Saūl: "Nōn possum sīc incēdere, quia nōn ūsum habeo."

Et dēposuit ea, et tulit baculum suum, quem semper habēbat in manibus: et ēlēgit sibi quīnque limpidissimōs lapidēs dē torrente, et mīsit eōs in pēram pāstōrālem, quam habēbat sēcum, et fundam manū tulit: et prōcessit aduersum Philisthaeum.

Ībat autem Philisthaeus incēdēns, et appropinquāns aduersum Dāvīd, et armiger eius ante eum. Cumque īspexisset Philisthaeus, et vīdisset Dāvīd, dēspexit eum. Erat enim adolēscēns, rūfus, et pulcher aspectū. Et dīxit Philisthaeus ad Dāvīd: "Numquid ego canis sum, quod tū venīs ad mē cum baculō?"

Et maledīxit Philisthaeus Dāvīd in dīs suīs: dīxitque ad Dāvīd: "Venī ad mē, et dabō carnēs tuās volātilibus caelī et bēstiīs terrae."

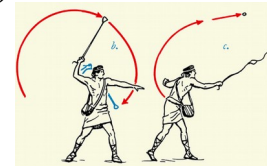
Dīxit autem Dāvīd ad Philisthaeum: "Tū venīs ad mē cum gladiō, et hastā, et clypeō: ego autem veniō ad tē in nōmine Dominī exercituum, Deī agminum Isrāēl, quibus exprobrāstī hodiē, et dabit tē Dominus in manū meā, et percutiam tē, et auferam caput tuum ā tē: et dabō cadāvera castrōrum Philisthiim hodiē volātilibus caelī, et bēstiīs terrae: ut sciat omnis terra quia est Deus in Isrāēl: et nōverit ūniversa ecclēsia haec, quia nōn in gladiō, nec in hastā salvat Dominus: ipsius enim est bellum, et trādet vōs in manūs nostrās."

Cum ergō surrēxisset Philisthaeus, et venīret, et appropinquāret contrā Dāvīd, festīnāvit Dāvīd et cucurrit ad pugnam ex adversō Philisthaēi. Et mīsit manum suam in pēram, tulitque ūnum lapidem, et funda iēcit, et circumdūcēns percussit Philisthaeum in fronte: et īfīxus est lapis in fronte eius, et cecidit in faciem suam super terram. Praevaluitque Dāvīd

galea, ae (f): cassis, tegumentum capitis

incēdere: progredi
cōsuētūdō, -inis: habitus vel usus qui fit exercitatione, sive eorumdem actuum repetitione

limpidus/a/um: lucidus, splendidus, nitidus, purus
torrens, -entis (m): fluvius subitis imbris concitatus, qui alioquin siccitatibus exarescit
pēra, -ae (f): sacculus

homo fundā utitur

despicere: contemnere, spernere
rufus/a/um: capilla rubra habens

volātilis, -is: qui volat
volatilis caelī = avis

cadāver, cadāveris (n): corpus mortuus et nondum sepultum

ecclēsia, ae (f): congregatio populī

adversum Philisthaeum in fundā et lapide, percussumque Philisthaeum interfecit. Cumque gladium nōn habēret in manū Dāvīd, cucurrit, et stetit super Philisthaeum, et tulit gladium eius, et edūxit eum dē vāgīnā suā: et interfecit eum, praeciditque caput eius.

Videntēs autem Philisthiim quod mortuus esset fortissimus eōrum, fūgērunt. Et cōnsurgentēs virī Isrāēl et Iūda vōciferātī sunt, et persecūtī sunt Philisthaēos usque dum venīrent in vallem, et usque ad portās Accārōn, cecidēruntque vulnerātī dē Philisthiim in viā Saraim, et usque ad Geth, et usque ad Accārōn. Et revertentēs filiī Isrāēl postquam persecūtī fuerant Philisthaēos, invāsērunt castra eōrum. Assūmēns autem Dāvīd caput Philisthaēi, attulit illud in Ierūsālem: arma vērō eius posuit in tabernāculō suō.

Eō autem tempore, quō vīderat Saūl Dāvīd ēgredientem contrā Philisthaeum, ait ad Abner prīncipem mīlītiaē: "Dē quā stirpe dēscendit hic adolēscēns, Abner?"

Dīxitque Abner: "Vīvit anima tua, rēx, sī novī."

Et ait rēx: "Interrogā tū, cuius filiū sit iste puer."

Cumque regressus esset Dāvīd, percussō Philisthaēo, tulit eum Abner, et intrōdūxit cōram Saūle, caput Philisthaēi habentem in manū. 58 Et ait ad eum Saūl: Dē quā prōgeniē es, o adolēscēns? Dīxitque Dāvīd: Filius servī tuī Isāi Bethlehemītae ego sum.

praecidere: abscindere, amputare, secare

tabernaculum, -ī (n)